

NOVICE IZ NEWS FROM GEODETSKIH DRUŠTEV PROFESSIONAL SOCIETIES



30. KONFERENCA MEDNARODNEGA KARTOGRAFSKEGA ZDRUŽENJA, FIRENCE, ITALIJA

30. konferenca Mednarodnega kartografskega združenja (ICA/ACI, *International Cartographic Association / Association Cartographique Internationale*) je potekala od 14. do 18. decembra 2021 v Firencah, renesančnem dragulju Italije in sveta. Načrtovana je bila sicer poleti, a so jo organizatorji skupaj z vodstvom ICA že jeseni 2020 premaknili na december, iz velikega kongresnega centra prestavili v prostore univerze in predvideli mešano izvedbo, kjer je del udeležencev prisoten v živo in del na daljavo. Kar pogumna in negotova odločitev, ki pa se je izkazala za izvedljivo, in tako je bila ICA ena redkih mednarodnih organizacij in združenj, ki ji je uspelo izpeljati svojo konferenco v rednem dvoletnem ciklu, in to celo v živo. Udeležba je bila sicer razmeram primerno okrnjena, nekateri, na primer delegati iz Južne Afrike, so morali zaradi omejitev glede vstopa v državo prisotnost odpovedati celo zgolj nekaj dni pred konferenco, a kljub vsemu se nas je v živo zbralo 309 udeležencev, večinoma iz Evrope in Severne Amerike. Skupaj z dodatnimi 321 udeleženci na daljavo, ki so prav tako plačali prijavnino, je skupno število udeležencev doseglo udeležbo preteklih konferenc na nekaterih bolj oddaljenih lokacijah. Iz Slovenije nas je bilo na konferenci prisotnih šest, predstavnica Geodetske uprave Republike Slovenije, trije z Geodetskega inštituta Slovenije ter dva s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo UL. Dodaten udeleženec je sodeloval na daljavo.

Pregled stanja in trendov na področju kartografije in sorodnih geoinformacijskih znanosti so predstavljali tako zanimivi vabljeni govorniki kot udeleženci konference, ki smo pripravili več kot 450 predstavitev, od tega dve slovenski udeleženci. Srečale so se komisije in delovne skupine ICA, nekatere so pred konferenco izvedle tudi delavnice.

Na spremljevalni razstavi je bilo predstavljenih 442 atlasov, kart in digitalnih kartografskih izdelkov iz 42 držav, med njimi 21 iz Slovenije, pa tudi 178 risb otrok s kartografsko tematiko, kjer je Slovenija sodelovala s štirimi. Obe razstavi po obsegu nista bili okrnjeni glede na pretekle konference, res pa slovenski izdelki po nekaj letih tokrat niso bili med nagrajenimi.

Otvoritveni dogodek je bil organiziran v bogato poslikani dvorani mestne hiše, enega najpomembnejših zgodovinskih objektov v mestu. Poleg pozdravov so podelili dve najvišji priznanji združenja – zlati medalji Carla Mannerfelta. Za svoje dolgoletno delo in prispevek k razvoju kartografije sta ju prejela prof. Ulrich Freitag iz Nemčije in prof. Alan MacEachren iz ZDA ter s tem postala šele 14. in 15. prejemnik v šestdesetletni zgodovini združenja.



Slika 1: Posnetek z odprtja v slavni dvorani mestne hiše.



Slika 2: Predavanja na konferenci ob upoštevanju veljavnih omejitev.

Kljub omejitvam so organizatorji pripravili še različne tehnične obiske, med drugim obisk zgodovinskega muzeja italijanske kartografije v Vojaškem geografskem inštitutu ter muzeja Galileo, kjer smo občudovali stare globuse in tudi geodetske merske pripomočke. Izostalo ni niti tradicionalno tekmovanje v orientacijskem teku, ki smo ga tokrat izvedli v mestnem parku ob reki Arno.

Ob koncu, žal sicer brez prisotnosti prihodnjih lokalnih organizatorjev, smo si ogledali predstavitev naslednje konference, ta se bo, sicer kdo ve v kakšnih pogojih in okvirih, predvidoma dogodila avgusta 2023 v Cape Townu v Južni Afriki. Poleg konference je za takrat predvidena tudi redna generalna skupščina, ki bo imenovala novo vodstvo in sestave komisij za naslednje obdobje.

Dušan Petrovič, UL FGG, Oddelek za geodezijo

IN MEMORIAM FRANC ČERNE



1929–2021

V začetku oktobra je sklenil svojo življenjsko zgodbo moj oče in naš kolega Franc Černe - Ferenc, kakor ste ga klicali vsi prijatelji in kolegi iz geodetskih vrst.

Dan mi je privilegij, da lahko zapišem besede v njegov spomin kot hči in kot njegova kolegica. Ob tem sem še kako ponosna, da sem bila del življenja človeka, ki je tako oboževal svoj poklic, ki je tako užival v družbi prijateljev in kolegov iz geodetskih vrst.

Rodil se je 5. 6. 1929 v Kranju. Leta 1941 se je vpisal v nižjo gimnazijo v Kranju, kjer je leta 1949 maturiral. Po maturi se je vpisal na Oddelek za geodezijo na FAGG ter diplomiral leta 1957 kot sedemintrideseti diplomant s področja geodezije po drugi svetovni vojni. Po vojaški obveznosti se je v decembru 1958 zaposlil na Geodetskem zavodu SRS, kjer je delal vse do decembra 1993, to je do upokojitve.

Že z diplomsko nalogo, katere naslov je bil *Natančnost in ekonomičnost enoslikovne fotogrametrije za vaške predele – presečna radialna metoda*, je zakoral na področje fotogrametrije, na katerem je deloval prva leta svojega službovanja na geodetskem zavodu. Vendar pa je – tako kot pri večini geodetov – odločitev za ta študij temeljila na želji po terenskem delu in prav zato je fotogrametrijo zamenjal za področje temeljnih geodetskih mrež in inženirske geodezije.

Na področju inženirske geodezije se je ukvarjal predvsem z merjenji deformacij z geodetskimi metodami. Leta 1978 je v Geodetskem vestniku objavil članek na to temo z naslovom *Določanje deformacij pri obstoječih železniških predorih*. Kot predstavnik Jugoslavije je sodeloval na različnih mednarodnih konferencah v povezavi s to tematiko.

S kolegom Marjanom Jenkom sta podala osnove za razvoj nove kategorije temeljnih geodetskih točk nižjega reda, poimenovane navezovalna mreža, ki naj bi se uporabljale pri obnovi zemljiškega katastra. Pri njihovem določanju je opravljal tudi operativna dela.

Zadnja leta pred upokojitvijo, pa vse do leta 2001, se je ukvarjal z državno mejo. S kolegom Jožetom Rotarjem sta na tem področju orala ledino. Bil je član mešanih tehničnih komisij za mejo z Avstrijo, Italijo, Madžarsko in Hrvaško.

Vseskozi je bil aktiven v Zvezi geodetov Slovenije, bil je član Gorenjskega geodetskega društva, ki mu je podelilo tudi naziv častnega člana, in Ljubljanskega geodetskega društva. Od ustanovitve naprej je bil tudi član Združenja za geodezijo in geofiziko.

Res je imel rad svoj poklic, ki ga je opravljal z vso odgovornostjo, vendar pa je vedno našel čas tudi za druženje s stanovskimi prijatelji in kolegi. Brez njegove prisotnosti ni bilo nobenih zimskih športnih iger gradbincev (ŠIG), tekmoval je na tako rekoč vseh Smučarskih dnevih geodetov. Užival je na izletih društev, v zadnjih letih predvsem na izletih upokojencev, ki sta jih tako skrbno pripravljala Miloš in Lija v okviru Ljubljanskega geodetskega društva. To so bili trenutki, ko se je s svojimi prijatelji in kolegi lahko vrnil v mladostne »geodetske« spomine.

Hvala vsem, ki ste bili del njegovega dolgega in razgibanega življenja, in hvala vsem, ki ste s svojimi dejanji pričarali nasmeh na njegov obraz.



Zveza geodetov Slovenije in Celjsko geodetsko društvo

najavljata izvedbo strokovnega posveta

50. Geodetski dan

z delovnim naslovom

Digitalna preobrazba za trajnostne odločitve v prostoru,

ki bo **22. in 23. septembra 2021**

Digitalna preobrazba je eden najpomembnejših dejavnikov prihodnje gospodarske rasti in ravni blaginje. Njena pomembnost in z njo povezana problematika sta izpostavljeni tudi v strateškem dokumentu eMOP, ki ga je sprejelo ministrstvo za okolje in prostor in govori o digitalni preobrazbi prostora in okolja. V njem je med drugim zapisana problematika, s katero se srečujemo v zadnjem obdobju: *»Obstoječe stanje nepopolnih in nepovezanih prostorskih, zemljiških in okoljskih evidenc povzroča konflikte med razvojnimi potrebami ter varstvom okolja, narave in voda.«* Številni organi vzdržujejo veliko zbirk podatkov o lokacijah pojavov ali objektov v prostoru. Te zbirke niso ustrezno medsebojno povezane in ne temeljijo na enotni podatkovni politiki. Pomemben izziv digitalne preobrazbe prostora je njihovo povezovanje, ki vključuje takšno prilagoditev pravil in procesov, da se bodo povezave med podatki ohranjale.

Digitalna preobrazba na področju geodezije se je začela že pred več kot tridesetimi leti. Med prvim je bil vzpostavljen digitalen zvezni sloj zemljiškokatastrskega prikaza za celotno Slovenijo, ki je skupaj z drugimi digitalni podatki, za vzdrževanje katerih je zadolžena geodetska uprava, postal pomemben in nepogrešljiv del mnogih geografskih informacijskih sistemov. Kataster nepremičnin je s tem postal pomemben vezni člen med številnimi podatkovnimi zbirkami. Razlogov za to je verjetno več, najpomembnejše pa je dejstvo, da kataster nepremičnin združuje podatke o legi, obliki in lastnostih nepremičnin ter je hkrati edina evidenca, ki se prek parcele in stavbe povezuje z evidenco o stvarnih pravicah na nepremičninah – zemljiško knjigo.

Vse več zahtev po ustrezni povezanosti in povezljivosti prostorskih podatkov ponuja veliko priložnosti tudi geodeziji oziroma geodetom. Da bodo geodeti lahko pravočasno ponudili ustrezne rešitve, bo najprej treba veliko pozornosti nameniti analizi in razumevanju problematike ter ponotranjenju spoznanj o spremembi vloge in pomena geodezije na področju upravljanja prostora v bližnji prihodnosti.

Tema letošnjega Geodetskega dneva je nadaljevanje široko zastavljene teme na predhodnem dogodku. Osrednja pozornost bo namenjena povezovanju, ki je prepoznano kot ključno v digitalni preobrazbi. Poskušali bomo predstaviti pomembnost povezovanja katastra nepremičnin z drugimi evidencami ter priložnosti, ki se pri tem ponujajo geodeziji in geodetom. Več informacij o dogodku najdete na spletni strani ZGS <https://www.zveza-geodetov.si/>.

Vljudno vabljeni k sodelovanju in udeležbi na jubilejnem 50. Geodetskem dnevu!

dr. Damjan Doler,
predsednik programskega odbora

mag. Gregor Klemenčič,
predsednik Zveze geodetov Slovenije

Mitja Domajnko,
predsednik organizacijskega odbora